

شىنجاڭ گېزىتى مۇھىم خەۋەرلەر

(بېشى 2 ـ بەتتە)

«يېڭى دەۋر تېخىمۇ كۆپ (ئالتە بوۋاي)غا ئوخشاش مۇشۇنداق ھازىرقى زاماننىڭ يۇڭكۇلغى. رىغا، دەۋر نەمۇنىچىلىرىغا مەھتاج.» شى جىنپىڭ ماختىشىغىچە مۇنداق دېدى: «(ئالتە بوۋاي)نىڭ ھا-زىرقى زامان يۇڭكۇلغ روھىنى داۋاملىق جارى قىلدۇ-رۇپ، ئۇلارنىڭ قېتىنچىلىق ئالدىدا باش ئەڭگەيدە-دان، قۇملۇقنى بوستانلىققا ئايلاندۇرۇشقا جورئەت قىلدىغان ئىلگىرلەش روھىنى ئەۋج ئالدۇرۇپ، دا-ۋاملىق غەيرەت قىلىپ، يەنە يېڭى تۆھپە يارىتىپ، بوشاشماي كۈرەش قىلىپ، يېشىل سېپىلنى يولاتتەك مۇستەھكەم قىلىش كېرەك.»

شۇنى كۆزگەندە، ئۇ چاڭجياڭ دەرياسىغا رىشتە باغلىدى، خۇاڭخې دەرياسىنى ئەستىن چىقاردى.

جۇڭگونىڭ بىپايان تېررىتورىيەسىدە شىمال-دا خۇاڭخې دەرياسى، جەنۇبتا چاڭجياڭ دەرياسى بار، ئىككى چوڭ دەريا غەربتىن شەرققە قاراپ ئېقىپ دېڭىزغا قۇيۇلۇپ، جۇڭخۇا مىللىتىنى بېقىپ، جۇڭخۇا مەدەنىيلىكىنى يېتىلدۈرگەن. ئانا دەريانى قوغداش جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ ئۇلۇغ كۆڭلىنىشىگە ۋە مەڭگۈلۈك سىجىل تەرەققىيا-تغا مۇناسىۋەتلىك مەڭ يىللىق ئۇلۇغۋار پىلان!

پارتىيە 18 – قۇرۇلتىيىدىن بۇيان، يولداش شى جىنپىڭ ياردۇرلۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كو-مىتېتى ئېڭىز دە تۇرۇپ يىراققا نەزەر سېلىپ، ئەھۋالنى كۆزىتىپ ۋەزىيەتنى مۆلچەرلەپ، چاڭجياڭ دەرياسى ئىقتىساد بەلبېغى قۇرۇلۇشى ئالغا سىلجىتىشنىڭ مۇھىم، زور تەدبىر – ئورۇن-لاشتۇرمىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئېكولوگىيەنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويىدىغان، يېشىل تەرەققىي قە-لىدىغان چاڭجياڭ دەرياسى ناخشىسىنى يانڭراتتى. بۇكۆن، باش شۇجىنىڭ نەزەرى خۇاڭخې دەرياسىغا ئاغدۇرۇلدى.

8 – ئاينىڭ 21 – كۈنى چۈشتىن كېيىن، شى جىنپىڭ لەنجوۋ خۇاڭخې دەرياسىنى تۈزەش لەنجوۋ تۆمۈريول پومپا پونكىتى تۇر نۇقتىسىغا كېلىپ، مەنزىرە كۆرۈش سۇپىسىغا چىقىپ، تۈس-مىنى مۇستەھكەملەپ كەلكۈندىن ھۇداپەنلەنىش قۇرۇلۇشىغا ئېڭىزدىن نەزەر سېلىپ، شۇ جاينىڭ خۇاڭخې دەرياسىنى تۈزەش ۋە ئېكولوگىيەنى ئاسراش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى.

خۇاڭخې دەرياسى لەنجوۋدا شەھەرنى كېسىپ ئۆتۈپ، شۇ جايدىكى ئاھالىلەرنى ئىچىدە-قان سۇ مەنبەسى بىلەن تەمىنلەپلا قالماي، قىرغاق بويى يەنە شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ سەيلە – ساياھەت سورۇنىغا ئايلاندى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، لەنجوۋ شەھىرى دەريا ئېقىنىنىڭ ئېكولوگىيەلىك مۇھىتىنى تۈزەشنى ئومۇميۈزلۈك كۈچەيتىپ، پۈتۈن شەھەردىكى دەريا-غا بۇلىمغا قويۇپ بېرىدىغان 5۶ ئېغىزنى كۈندىلىك ئۆلچەپ، تەكشۈرۈپ، بىر قىسىم دەريا ئېقىنىنى تازىلاپ راۋانلاشتۇردى. ئىلگىرىكى سۇ ئېلىش پوم-پىسى پونكىتىمۇ ئېكولوگىيەنى ئاسراش ئۈچۈن بىكار قىلىنىپ، ئۆزگەرتىش ئارقىلىق شەھەر ئاھال-لىرى سەيلە قىلىدىغان ياخشى جايفقا ئايلاندى. دەريا بويىدىكى سەيلە بويىدا، بەزى شەھەر ئاھ-لىلىرى ئارام ئېلىپ، سەيلە قىلىۋاتتاتتى. باش شۇجىنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، كۆپچىلىك چۆرىدەپ كېلىپ، بەس- بەستە باش شۇجىدىن ئەھۋال سورىدى. بالا كۆتۈرۈۋالغان بىر شەھەر ئاھالىسى باش شۇجىغا: دەريا بويلاپ ياسالغان 100 چاقە-رىملىق خۇاڭخې دەرياسى مەنزىرە لىنىيەسى خۇددى ئۆز ئۆيۈمنىڭ گۈللۈكىگە ئوخشايدۇ،

سەيلە قىلىش، بەدەن چېنىقتۇرۇش ئىستاتىين قويايلىق، ھەر كۈنى ئايلىنىمىز، كەيىپاتىمىز بەك ياخشى، بۇ يەردە ياشاپ بەخت كۆرسەتكۈچىمىز ئۆستى، دېدى.

«شەھەر خەلقىنىڭ، شەھەر قۇرۇلۇشىدا خەلق مەركەز قىلىنغان تەرەققىيات ئىدىيەسىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، خەلق ئاممىسىنىڭ تۇرمۇشىنى تې-خىمۇ بەختلىك قىلىش كېرەك.» شى جىنپىڭ كۆپچە-لىككە مۇنداق دېدى: «ئالتۇن لوڭغا، كۈمۈش لوغە-تىمۇ ئاممىنىڭ ماختىشىغا يەتمەيدۇ، ئامما ياخشى دېسە ئاندىن ھەقىقى ياخشى بولغان بولىدۇ.»

ئۇ ئۆلكە، شەھەر ئىككى دەرىجىلىك مەسئۇل يولداشلارغا مۇنداق تاپىلدى: گەنسۇ خۇاڭخې دەرياسى ۋادىسىدىكى مۇھىم سۇ مەنبە-سىنى ساقلاش رايونى ۋە ئوئۇلۇقلاش رايونى-رى بولۇپ، ئالدى بىلەن خۇاڭخې دەرياسىنىڭ يۇقە-رى ئېقىنىنىڭ ئېكولوگىيەسىنى ئەسلىگە كەلتۈ-رۈش، سۇ – تۇپراقنى ساقلاش ۋە بۇلىقنىنىڭ ئال-دىنى ئېلىش – تۈزەش مۇھىم ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىشى كېرەك، لەنجوۋ خۇاڭخې دەرياسى سۈيىنىڭ ساغلاملىقىنى ساقلاش جەھەتتە ئالدى بىلەن كۈچ-شى، ياخشى باشلامچى بولۇشى كېرەك.

گەنسۇ ئۆلكىلىك پارتكوم ۋە ئۆلكىلىك ھۆ-كۈمەتنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىغاندا، باش شۇجى شى جىنپىڭ سەمىمى ۋە چوڭقۇر مەنىلىك قىلىپ مۇنداق دېدى: «مەن ئىلگىرى «چاڭجياڭ دەرياسى ئاغرىپ قاپتۇ»، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېسىلى يىنىك ئەمەس، دېگەن. بۇگۈن مېنىڭ دەيدىغە-نىم، خۇاڭخې دەرياسىمۇ ئىزچىل تېنى ئاڭىز، كې-سەلچان، سۇ ئاپىتى كۆپ.»

«خۇاڭخې دەرياسىنى تۈزەشتە مۇھىم بولغىنى قوغداش، زۆرۈر بولغىنى تۈزەش.» شى جىنپىڭ مۇنداق تەكىتلىدى: «تاغ، سۇ، ئورمان، سىستېمىلىق تۈزەش، مەنبەدىن تۈزەشتە چىڭ تۇرۇپ، تۈزلۈك خىزمەتلەرنى بىر تۇتاش پىلانلاپ ئالغا سىلجىتىپ، ماسلىشىش، ھەمكارلىشىش-نى كۈچەيتىپ، چوڭ قوغداشنى ئورتاق ياخشى تۇتۇپ، چوڭ تۈزەشنى ماس ئالغا سىلجىتىش كېرەك.» كېىنكى قەدەمدە، پارتىيە مەركىزىي كومىت-ېتى خۇاڭخې دەرياسى ۋادىسىنى قوغداش ۋە يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈستىدە مەخسۇس تې-مىلىق تەتقىقات ئېلىپ بېرىپ، خۇاڭخې دەرياسى ۋادە-سىنىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىياتىنى ئالغا سىلجى-تىپ، خۇاڭخې دەرياسىنى خەلقئە بەخت يارىتىدىغان بەخت دەرياسىغا ئايلاندۇردى.

مەدەنىيەت ئىشەنچىنى چىڭە-تىپ، جۇڭگو ئارزۇسىنى ئىشقا ئاشۇ-رۇش ئۈچۈن قۇدرەتلىك كۈچ مۇجەسسەملەش

مەدەنىيەت بىر دۆلەت، بىر مىللەتنىڭ روھى. مەدەنىيەت گۈللەنسە، دۆلەت روناق تاپىدۇ، مەدە-نىيەت كۈچەيسە، مىللەت كۈچىيىدۇ.

غەربىي خەن سۇلالىسىدىكى جاڭ چىەن غەربىي يۇرتنى تۇتاشتۇرغاندىن كېيىنكى نەچچە مىڭ يىللاردىن بۇيان، خېشى كارىدورىدا ياخشى پۇرسەتلەر قولغا كەلدى، ئەزىمەتلەر كۆپلەپ ھەيدانغا چىقتى، شەرق – غەرب مەدەنىيلىكى ئۆز-ئارا ئۇچراشتى، ئالھاشتۇرۇلدى، ئۆزئارا ئۆرنەك ئالدى، كۆپ مەنبەلىك مەدەنىيەت جەۋھەرلىرى رىخنىڭ قېنىق سىياھ قەلىمى بۇ ئار ھەم ئۇزۇن ئالتىنىچىدىن، ئېكولوگىيەلىك مۇھىتنى قوغداشنى كۆ-يىلىش كېرەك. سۈزۈك سۇ، يېشىل تاغنىڭ ئۆزى بىر تەھكەم تۇرغۇزۇپ، ئېچىش بىلەن قوغداشنىڭ مۇناسۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، يېشىل تەرەققىيات ئۇسۇلى ۋە تۇرمۇش ئۇسۇلىنى شكىللەندۈرۈپ، ئېكولوگىيە كەسپىنى تېز تەرەققىي قىلدۇرۇپ، تاغ، سۇ، ئورمان، ئېتىز، كۆل، ئوتلاق-نى ئۈنۈنچىرال تۈزەش، سىستېمىلىق تۈزەش، مەنبەدىن تۈ-زەشتە چىڭ تۇرۇپ، كۆك ئاممان، سۈزۈك سۇ، پاكىز تۈپ-راقنى قوغداش جېڭىنى قەتئىي ياخشى قىلىپ، تىرىشىپ ئاسمە-نى كۆك، يېرى يېشىل، سۈيى سۈزۈك گۈزەل شىنجاڭ قۇرۇپ چىقىش كېرەك.

يېقىندا يەنە باشقا ئىشلار تەتقىق قىلىندى. شۆھرەت زاكىر، شاۋكەت ئىمەن، نۇرلان ئەبەلجەين، لى يېڭىشىن، لى ۋېي، ۋاڭ جۈنچىڭ، تېيەن ۋېن، جى جېڭ، سارقت ئاقان، جاڭ چۈنلىن يىغىنغا قاتناشتى.

2019 - يىل 8 - ئاينىڭ 24 - كۈنى

شەنبە

تۇپراقتا قايتا - قايتا ئىز قالدۇردى.

باش شۇجىغا ئەگىشىپ گەنسۇ تۇپرىقىدا مېڭىش خۇددى جۇڭخۇا مەدەنىيلىكىنىڭ ۋاقىت - بوشلۇق تونپىلىنى كېسىپ ئۆتۈپ، نەچچە مىڭ يىللاردىن بۇيان توختاۋسىز ئېقبۇاتقان تارىخىي مەدەنىيەت ئۇزۇن ئېقىنىنى بويلاپ، جۇڭخۇا مىلە-لىتىنىڭ مەنئىۋى گېنې، مەدەنىيەت قان تومۇرىنى ئىزدىگەنگە ئوخشايدۇ.

— 2000 يىلىدىن ئارتۇق تارىخقا ئىگە دۇنخۇاڭ جۇڭخۇا مەدەنىيىتىنىڭ ھەممىنى سغىدۇ-رىدىغان كەڭ قارىنى - كۆكسىنى نامايان قىلماقتا. «دۇنخۇاڭ مەن ئىزچىل تەلپۈنگەن، خېشى كارىدورى مەن بېرىشنى ئارزۇ قىلغان جاي» بۇ يىلقى مەملىكەتلىك ئىككى يىغىندا، گەنسۇدىن كەلگەن مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىد-رى باش شۇجىنى دۇنخۇاڭغا بېرىپ كۆرۈپ بېقىشقا قىزغىن تەكلىپ قىلغاندا، شى جىنپىڭ شۇنداق جاۋاب بەرگەنىدى.

8 - ئاينىڭ 19 - كۈنى، باش شۇجى شى جىنپىڭ كېلىشكىنى بويىچە يېتىپ كەلدى، گەنسۇدا تەكشۈرۈش-تە بولۇشنىڭ تۇنجى بېكىتىدە دۇنخۇاڭ مەڭگۈيىگە كېلىپ، قەدىمىي يىپەك يولىنىڭ سىرنى ئىزدىدى.

قارغا كىرگەندىن كېيىن، شى جىنپىڭ تەپسىد-لىمى سەپىيلىپ، خىزمەتچى خادىملاردىن پات - پات مەڭگۈنىڭ تارىخىي مەنبەسى، مەدەنىيەتكە ۋارىسلىق قىلىش ۋە مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش ئەھۋالىنى سورىدى.

مەڭگۈنىڭ نەچچە يۈز يىللاردىن بۇيان نەچچە قېتىم ئالان - تاراج قىلىنىپ بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغانلىقىنى، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇ-رۇلغاندىن كېيىن مۇۋاپىق قوغدىلىپلا قالماي، يەنە دۇنخۇاڭ مەدەنىيىتىنىڭ كۈنىسىرى كەڭ جارى قىلدۇرۇلۇپ، ناسىنىڭ بىراق ئەللىرگىچە تارقالغانلىقىنى ئاڭلاپ، شى جىنپىڭ ئۇرغۇلۇق ھالدا: دۆلەت قۇدرەت تاپقاندىلا ئاندىن مەدەند-يەت گۈللىنىدۇ، دېدى.

ئېگىزلىكى 30 نەچچە مېتىر كېلىدىغان تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى ئولتۇرغان بۇت، كۆلىمى 40 كىۋادرات مېتىر كېلىدىغان ۋۇتەيتىشەن يەر شەكلى خەرىتىسى، تاڭ سۇلالىسى دەۋرىدىكى يەتتە كىشىلىك بىر گۇرۇپپا ئەسلىي ئىجادىيەت ھەيكىلى، جاڭ چيەننىڭ غەربىي يۇرتقا ئەلچىلىك-كە بېرىشى ناملىق تام رەسىمى... خۇددى ھايات-تەك كۆرۈنىدىغان رەڭلىك ھەيكەللەر، تەڭداش-سىز نەپىس تام رەسىملىرى مەڭ يىللىق ئالەمشۇ-مۇل ئۆزگىرىشلەرنى بېشىدىن ئۆتكۈزگەن بولسە-مۇ، يەنىلا كىشى مەپتۇن قىلىدىغان ئاجايىپ گۆ-زەللىكنى تۇرغۇتۇپ، كۆپ مەنبەلىك مەدەنىيەت-مەدەنىيلىكىنىڭ ئالھاشتۇرۇلۇشى، ئۆزئارا ئۆرنەك ئېلىشىغا گۇۋاھ بولۇپ تۇراتتى.

8 - ئاينىڭ 19 - كۈنى چۈشتىن كېيىن، باش شۇجى شى جىنپىڭ دۇنخۇاڭ تەتقىقات يۇرتىدا سۆھبەت يىغىنىنى رىياسەتچىلىك قىلىپ ئېچىپ، مۇتەخەسسس، ئالىملارنىڭ مەدەنىيەت يادىكار-لىقلىرىنى قوغداش، مەدەنىيەتكە ۋارىسلىق قىلىش، مەدەنىيلىكنى ئۆزئارا ئۆرنەك ئېلىش توغرىسىدىكى پىكىر - تەكىلىرىنى ئەستايىدىل ئاڭغلىدى، ئۇلاردىن «يىپەك يولى يامغۇرى» «قۇملۇقتىكى دۇنخۇاڭ» قاتارلىق ئېسىل مە-دەنىيەت ئەسەرلىرىنى ئىجاد قىلىپ، ئىشلەپچىقە-رىش ۋە «چىقىرىش»تىكى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەج-ربىلىرىنى سورىدى، ئاساسىي قاتلامدىكى مەدە-

نىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش قوشۇنىنىڭ قۇ-رۇلۇش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، مەدەنىيەت يادىكارلىق-لىرىنى قوغداش ۋە ئەۋج ئالدۇرۇشى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر ۋە تەكىلىپلەرنى ئاڭلىدى.

ئارقىدىن، باش شۇجى شى جىنپىڭ مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق تەكىتلىدى: جۇڭخۇا مە-دەنىيىتىنىڭ يېڭى شان - شەرىپىنى يارىتىشتا، تې-خىمۇ كەڭ كۆڭلى - كۆكسىمىز بىلەن، تېخىمۇ كەڭ دائىرىدە ھەرقايسى دۆلەتلەر بىلەن بولغان مەدەنىيەت ئالھاشتۇرۇشى قانات يايدۇرۇشىمىز، تېخىمۇ پائال، تەشەببۇسكارلىق بىلەن دۇنيادىكى بارلىق مۇنەۋۋەر مەدەنىيلىك نەتىجىلىرىنى ئۆگە-نىشىمىز، ئۆرنەك قىلىشىمىز كېرەك.

«دۇنخۇاڭ مەدەنىيىتى جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ مە-دەنىيەت ئىشەنچىنى نامايان قىلغان، تولۇپ تاشقان ئىشەنچكە ئىگە مەدەنىيلىكلا ئۆز خاسلىقىنى ساقلاش بىلەن بىللە تۈرلۈك مەدەنىيلىكنىڭ مۇنەۋۋەر نەتە-جىلىرىنى سىغدۇرالايدۇ، ئۆرنەك قىلالايدۇ، قوبۇل قىلالايدۇ.» مۇنەۋۋەر ئەنئەنىۋى مەدەنىيەتكە ۋا-رسلىق قىلىش، ئۇنى ئەۋج ئالدۇرۇشنى قوللاش ۋە يۆلەشنى كۈچەيتىپ، دۆلتىمىزنىڭ مەدەنىيەت جەۋھەرلىرىنى ياخشى قوغدىشىمىز كېرەك.

شى جىنپىڭ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: دۇنخۇاڭ مەدەنىيىتى ۋە تارىخىي يادىكارلىقلار ئۆز ئىچىگە ئالغان پەلسەپەۋى ئىدىيە، ئادىيەت روھى، قىمەت قارىشى، ئەخلاق ئۆلچىمى قاتار-لىقلارنى چوڭقۇر قېزىش ھەم ئۇلار ئۆز ئىچىگە ئالغان جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ مەدەنىيەت روھى، مە-دەنىيەت قەلبىنى تېخىمۇ ئېچىپ، مەدەنىيەت كە-شەنچىنى ئۈزلۈكسىز چىڭىتىش كېرەك. دۇنخۇاڭ مەدەنىيىتى تەتقىقاتىنىڭ «بىر بەلباغ، بىر يول»نى ئورتاق قۇرۇشقا مۇلازىمەت قىلىشىغا تۈرتكە بولۇپ، لىنىيە بويىدىكى دۆلەتلەر بىلەن بولغان مەدەنىيەت ئالھاشتۇرۇشى كۈچەيتىپ، ئەل رىشىنى تۇتاشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاسىيا تەقدىمرى ئورتاق گەۋدىسى، ئىنسانىيەت تەقدىرى ئورتاق گەۋدىسىنى ئورتاق قۇرۇپ، تېخىمۇ كۆپ، تېخىمۇ مۇنەۋۋەر ئىنسانىيەت مە-دەنىيلىكى نەتىجىلىرىنى ئورتاق يارىتىش كېرەك. — 600 نەچچە يىل بۇرۇن قۇرۇلغان جىياۋ-كۆەنگە جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ بوشاشماي كۈرەش قىلىش روھى ۋە ئېڭىلەپس - سۇنھاس ۋەتەنپەر-ۋەرلىك ھېسسىياتى ھۇجەسسەملەنگەن.

دۇنخۇاڭ مەدەنىيىتىنىڭ ھەممىنى سغىدۇ-رۇشچانلىقىغا ئوخشىمايدىغان يېرى شۇكى، جىياۋكۆەن جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ زېمىنىنى قوغداش، تىنچلىقنى قىزغىن سۆيۈشتەك ھاراماس - تالىماس ئىنئىلىتىنى نامايان قىلدى.

8 -ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، باش شۇجى شى جىنپىڭ جىياۋكۆەندىكى گۇنچىڭغا كېلىپ، بىر بەلەمپەي بىر بەلەمپەيدىن شەھەر راۋىقىغا چىقىپ، گۇەنچېڭنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى تەپسىلى كۆزەتتى. شەھەر ئىچىدە شەھەر، شەھەر سىرتىدا تام، تام سىرتە-دا خەندەك بار ئىدى، قاتنۇقات مۇداپىئە كۆرۈلگەن، پۇختا ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، «جاھاندىكى بىرىنە-چى ھەيۋەتلىك ئۆتكەل» بولۇشقا ھەققەتتەنمۇ مۇنا-سىپ ئىدى. يىراققا نەزەر سالغاندا، چىلپەنئەن تېغە-نىڭ ئاپئاق قار چوققىلىرىنى، خېشى كارىدورىدىكى بۈك - يارقاسان يېشىللىقى كۆرگىلى بولاتتى.

شۇ جايدىكى مەسئۇل بولداش باش شۇجىغا يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئۇلارنىڭ مەۋقەنى يىپەك يولى ئىقتىساد بەلبېغى قۇرۇلۇشىغا قويۇپ، سەددىچىن سېپىلى مەدەنىيەت بايلىقىغا تايىنىپ، نىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش قوشۇنىنىڭ قۇ-رۇلۇش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى، مەدەنىيەت يادىكارلىق-لىرىنى قوغداش ۋە ئەكلىپلەرنى ئاڭلىدى. ئارقىدىن، باش شۇجى شى جىنپىڭ مۇھىم ئارزىمۇ ھەر قايسى دۆلەتلەر بىلەن بولغان مەدەنىيەت ئالھاشتۇرۇشى قانات يايدۇرۇشىمىز، تېخىمۇ پائال، تەشەببۇسكارلىق بىلەن دۇنيادىكى بارلىق مۇنەۋۋەر مەدەنىيلىك نەتىجىلىرىنى ئۆگە-نىشىمىز، ئۆرنەك قىلىشىمىز كېرەك. دەنىيەت ئىشەنچىنى نامايان قىلغان، تولۇپ تاشقان ئىشەنچكە ئىگە مەدەنىيلىكلا ئۆز خاسلىقىنى ساقلاش بىلەن بىللە تۈرلۈك مەدەنىيلىكنىڭ مۇنەۋۋەر نەتە-جىلىرىنى سىغدۇرالايدۇ، ئۆرنەك قىلالايدۇ، قوبۇل قىلالايدۇ.» مۇنەۋۋەر ئەنئەنىۋى مەدەنىيەتكە ۋا-رسلىق قىلىش، ئۇنى ئەۋج ئالدۇرۇشنى قوللاش ۋە يۆلەشنى كۈچەيتىپ، دۆلتىمىزنىڭ مەدەنىيەت جەۋھەرلىرىنى ياخشى قوغدىشىمىز كېرەك.

شى جىنپىڭ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: جۇڭخۇا مەدەنىيىتىنىڭ يېڭى شان - شەرىپىنى يارىتىشتا، تې-خىمۇ كەڭ كۆڭلى - كۆكسىمىز بىلەن، تېخىمۇ كەڭ دائىرىدە ھەرقايسى دۆلەتلەر بىلەن بولغان مەدەنىيەت ئالھاشتۇرۇشى قانات يايدۇرۇشىمىز، تېخىمۇ پائال، تەشەببۇسكارلىق بىلەن دۇنيادىكى بارلىق مۇنەۋۋەر مەدەنىيلىك نەتىجىلىرىنى ئۆگە-نىشىمىز، ئۆرنەك قىلىشىمىز كېرەك. «دۇنخۇاڭ مەن ئىزچىل تەلپۈنگەن، خېشى كارىدورى مەن بېرىشنى ئارزۇ قىلغان جاي» بۇ يىلقى مەملىكەتلىك ئىككى يىغىندا، گەنسۇدىن كەلگەن مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىد-رى باش شۇجىنى دۇنخۇاڭغا بېرىپ كۆرۈپ بېقىشقا قىزغىن تەكلىپ قىلغاندا، شى جىنپىڭ شۇنداق جاۋاب بەرگەنىدى. 8 - ئاينىڭ 19 - كۈنى، باش شۇجى شى جىنپىڭ كېلىشكىنى بويىچە يېتىپ كەلدى، گەنسۇدا تەكشۈرۈش-تە بولۇشنىڭ تۇنجى بېكىتىدە دۇنخۇاڭ مەڭگۈيىگە كېلىپ، قەدىمىي يىپەك يولىنىڭ سىرنى ئىزدىدى.

قارغا كىرگەندىن كېيىن، شى جىنپىڭ تەپسىد-

سەددىچىن سېپىلى مەدەنىيىتىنىڭ مەنۋى ماھىيەت-لىك مەزمۇنىنى قېزىپ، مەدەنىيەت، ساياھەت كەسپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، قوغداش ئاساسىدا ۋارىسلىق قىلىش ۋە يېڭىلىق يارىتىشنى ئىشقا ئا-شۇرغانلىقىنى ئېيتتى.

شى جىنپىڭ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: «بۇگۇن-دىكى دۇنيادا، كىشىلەر جۇڭگونى تىلغا ئالغاندا ئون مىڭ چاقىرىملىق سەددىچىن سېپىلىنى ئەسكە ئال-دۇ؛ جۇڭخۇا مەدەنىيلىكىنى تىلغا ئالغاندىمۇ ئون مىڭ چاقىرىملىق سەددىچىن سېپىلىنى ئەسكە ئال-دۇ. سەددىچىن سېپىلى، چاڭجياڭ دەرياسى، خۇاڭخې دەرياسى قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ مۇھىم سەۋىلى، جۇڭخۇا مىللىتى روھە-نىڭ مۇھىم بەلگىسى. بىز چوقۇم تارىخىي مەدەنىيەت-نى قوغداش ۋە ئۇنىڭغا ۋارىسلىق قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، جۇڭخۇا مىللىتى روھىنىڭ مەڭگۈ قۇرۇماس يىلتىزىنى ياخشى قوغدىشىمىز كېرەك.»

— 80 نەچچە يىل ئىلگىرى يۈز بەرگەن گاۋتەي ئۇرۇشى ئىشقالىنى داۋاملاشتۇرۇش، قۇربان بېرىشتىن قورقماسلىقتەك قەھرىمانلىق جا-سارىتىنى نامايان قىلغان.

«پارتىيە 18 – قۇرۇلتىيىدىن بۇيان، مەن جىڭگاڭشىن، زۇنىيى، خۇينىڭ، يۇدۇ قاتارلىق نۇرغۇن كونا ئىنقىلابىي رايونلارغا بىارىدم... لېكىن مەن كۆڭلۈمدە غەربنى يۆنىلىش ئارمىيەسىدە-نىڭ تارىخىنى ۋە قۇربان بولغان كوماندىر - جەڭچىلەرنى ئىزچىل ئويلاپ كەلدىم، ۋاقىت چە-قىرىپ نەق ھەيداندا ئۇلارنى ياد ئېتىپ زىيارەت قىلىشنى ئۈمىد قىلدىم. بۇكۆن، مەن كەلدىم.»

8 - ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن، شى جىنپىڭ چاغچى شەھىرى گاۋتەي ناھىيەسىگە كېلىپ، جۇڭگو ئىشچى - دېھقانلار قىزىل ئارمىيە-سى غەربىي يۆنىلىش ئارمىيەسى خاتىرە مۇنارى ۋە ئۇرۇشتا قۇربان بولغان ئىشقالىي قۇربانلارنىڭ قەبرىسىگە ئېھتىرام بىلدۈردى، جۇڭگو ئىشچى - دېھقانلار قىزىل ئارمىيەسى غەربىي يۆنىلىش ئارمىيە-سى خاتىرە سارىيىنى ئېكسكۇرسىيە قىلىپ، ئىشقالىي قۇربانلارغا گۈل سېۋىتى تەقدىم قىلدى.

20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرىدا، جۇڭگو ئىشچى - دېھقانلار قىزىل ئارمىيەسى غەربىي يۆ-نىلىش ئارمىيەسى باتۇرلارچە غەربكە يۈرۈش قىلىپ، چىلپەنئەن تېغىدىن قان كېچىپ ئۆتۈپ، ئىنتايىن ھۈشكۈل ئەھۋالدا، گومىنداڭ ئارمىيەسى بىلەن ھايات - ماماتلىق ئېلىشىپ، ھاياتى بەدىلە-گە زەپەرەدەست مەنۋى ئابىدە تەكلىپ، خەلققە شانلىق قىزىل ئىز قالدۇردى.

غەربىي يۆنىلىش ئارمىيەسىنىڭ ئۇرۇش تا-رىخى ۋە كىشىنى تەسىرلەندۈرىدىغان ئىش ئىزلە-رىنى چوڭقۇر ئىگىلىگەندىن كېيىن، شى جىنپىڭ ھايا-جانلانغان ھالدا مۇنداق دېدى: «تارىخ مانا مۇشۇند-دەك بۇيۇنلۇگەن: ئەڭ ئۇلۇغ ئىستەك ئۇچۇن قىلدى ھەردلەر جان پىدا! ئۇلار كۆرسەتكەن مۇھىم، زور، ھېچكىم ئورنىنى باسالايدىغان ئۆچمەس تۆھپىلەر تارىخ سەھىبىسىدىن مەڭگۈ ئورۇن ئالىدۇ. ئۇلار پارتىيەمىزنىڭ ئىشقالىي روھىنى، كۈرەش روھىنى نامايان قىلدى، قىزىل ئارمىيە روھىنى، ئۇزۇن سەپەر روھىنى ئەكس ئەتتۈردى.»

ئەسلىي مەقسەتنى ئۇنىۋمغاندىلا، ھەر-قانداق ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغىلى بولىدۇ. شى جىنپىڭ نەق ھەيداندىكى خىزمەتچىلەر-نى مۇنداق ئىلھاملاندۇردى: پارتىيەنىڭ ھېكايە-سىنى، قىزىل ئارمىيەنىڭ ھېكايىسىنى، غەربىي يۆ-نىلىش ئارمىيەسىنىڭ ھېكايىسىنى ياخشى سۆزلەپ،

ئاپتونوم رايون بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش كومىتېتىنىڭ ئومۇمىي يىغىنىنى ئاچتى